

คำนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตที่ก้าวหน้าในสังคม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศชาติ ประเทศใดจะเจริญมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการศึกษาของประเทศนั้น เพราะการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้น การศึกษาจึงนับเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว และการจะจัดการศึกษาให้ดำเนินไปได้อย่างดีนั้น นอกจากจะต้องมีการวางหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสังคมภายในประเทศแล้ว การเรียนการสอนภายในโรงเรียนยังนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งอีกด้วย เพราะการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ดีก็คือการจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์รอบคอบ และมีความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมนั่นเอง

ในเรื่องการเรียนการสอน บุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า บุคลิกภาพมีอิทธิพลครอบคลุมกิจกรรมของมนุษย์ Adler และ Sullivan¹ ก็ได้เห็นว่า การศึกษาเรื่องทางบุคลิกภาพจะช่วยให้เข้าใจหรือคาดคะเนพฤติกรรมในอนาคตของบุคคลได้ บุคคลใดจะมีลักษณะบุคลิกภาพหรือมีพฤติกรรมอย่างไรในอนาคต บ่อมมีผลสืบเนื่องมาจากบุคลิกภาพในปัจจุบันของบุคคลนั้น นั่นคือ บุคลิกภาพในวัยเด็กบ่อมมีผลต่อเนื่องไปสู่บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ วัยที่สำคัญหรือถือได้เป็นระบะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตก็คือ วัยรุ่น Hurlock² กล่าวว่า

---

¹Calvin S. Hall and Gardner Lindzey, Theories of Personality (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1967), pp. 116 - 127, pp. 134 - 155.

²Elizabeth B. Hurlock, Adolescent Development (New York : McGraw-Hill Company, Inc., 1946), p. 3.

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์ ดังนั้น ถ้าครูได้ศึกษาและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนวัยรุ่นที่ตนสอนแล้ว ก็จะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนได้ง่ายขึ้น สิ่งใดที่เป็นปัญหาก็จะคอยช่วยป้องกัน และแก้ไขได้ทันห่วงที่ นอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนวัยรุ่นอีกประการหนึ่งก็คือ ความเข้าใจในเรื่องบุคลิกภาพดังกล่าว จะช่วยให้ครูสามารถแนะนำนักเรียนในการเลือกแขนงวิชาเรียนให้เหมาะสมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม หรือเป็นหลักประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพให้เข้ากับลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนได้ด้วย

บุคลิกภาพ เป็นคำที่ไคยีนกุนนุ และไซกันอยู่เสมอ แต่จะให้คำจำกัดความให้แน่ชัดลงไปได้ยากที่สุดเท่าหนึ่ง อย่างไรก็ตาม นักจิตวิทยาหลายท่านได้พยายามศึกษาและให้ความหมายของคำว่า บุคลิกภาพ ไว้ต่าง ๆ กัน เช่น Allport³ ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นหมวดหมู่ของระบบทางจิตที่มีพลังในตัวบุคคล เป็นตัวกำหนดการปรับตัว ตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล Hilgard⁴ กล่าวว่า บุคลิกภาพคือแบบแห่งลักษณะของบุคคลและวิธีการแสดงออก ซึ่งกำหนดการปรับตัว ตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล ส่วน Jung⁵ ถือว่าบุคลิกภาพแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัวเมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์หรือที่เรียกว่าการเก็บตัว (Introversion) และมิติที่

³Hall and Lindzey, Op.cit., pp. 8-9.

⁴Ernest R. Hilgard and Richard C. Alkinson, Introduction to Psychology (4th. ed; New York: Harcourt, Brace and World, Inc., 1967), p. 462.

⁵Hall and Lindzey, Op. cit., pp. 89-91.

ชอบเข้าสังคมและชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เรียกว่าการแสดงออก (Extroversion) นอกจากนี้ Flores⁶ กล่าวว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลอันได้แก่ลักษณะทางกาย ทางสติปัญญา ทางกำลังใจ ทางสังคม และทางอารมณ์ และ Noll⁷ ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะในตัวบุคคลที่บุคคลอื่นสามารถตัดสินได้ว่าเขาเป็นอย่างไร ซึ่งรวมถึงผลรวมของอุปนิสัยและพฤติกรรม ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ หัตถ์คดี ความสนใจ และปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่แสดงตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมกาย จากความคิดเห็นของนักจิตวิทยา เหล่านี้อาจสรุปได้ว่า บุคลิกภาพคือทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล ซึ่งได้แก่ลักษณะทางกาย สติปัญญา อารมณ์ หัตถ์คดี และความสนใจ ความเชื่อ ค่านิยม ความต้องการ ความวิตกกังวล การยอมรับตนเองและผู้อื่น การปรับตัว การเก็บตัว และการแสดงออก เป็นต้น

ดังนั้นการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจึงเป็นเรื่องที่มีขอบข่ายของการศึกษาได้อย่างกว้างขวางและหลายด้าน แล้วแต่ว่าผู้วิจัยจะสนใจศึกษาในด้านใด สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษามุขลักษณะในด้านที่เกี่ยวกับลักษณะ 4 ด้านคือ ลักษณะการยอมรับตนเองและผู้อื่น ความวิตกกังวล การเก็บตัว การแสดงออก และความต้องการ ทั้งนี้ เพราะลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าวนี้ มีความสำคัญต่อสภาพการเรียน การสอนอย่างยิ่ง กล่าวคือ ครูจะจัดหรือดำเนินการสอนให้ เป็นไปด้วยดีอย่างไรเพียงใด นั้นย่อมขึ้นอยู่กับว่า ครูสามารถเข้าใจพฤติกรรมหรือลักษณะบุคลิกภาพ เหล่านี้ของนักเรียน ได้ดีและมากน้อยเพียงใด ดังที่มีความคิดเห็นและข้อสรุปจากผลการวิจัยของนักจิตวิทยา สนับสนุนข้อเท็จจริงนี้ไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะได้ยกมากล่าวเป็นแต่ละลักษณะ ดังต่อไปนี้

⁶Tomas W. Flores, Fundamental in Tests and Measurement (Manila : Abiva Publishing House, 1960), p. 128.

⁷Victor H. Noll, Introduction to Educational Measurement (Boston : Houghton Mifflin Company, 1957), p. 277.

เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพในด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นนั้น Rogers⁸ เห็นว่าเป็นแกนของบุคลิกภาพ เป็นสภาพภายในที่ถ้าใครสามารถทำความเข้าใจได้ก็จะ เป็นแนวทางนำไปสู่ความเข้าใจในพฤติกรรมของแต่ละบุคคล นั่นคือถ้าครูสามารถเข้าใจ พฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่แสดงออกได้อย่างดีแล้ว ก็จะสามารถสนองตอบพฤติกรรม ต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ปัญหาในด้านการเรียนการสอน หรือการ ปกครองก็จะลดน้อยลง หรืออาจไม่เกิดขึ้นเลยก็ได้

ในเรื่องความวิตกกังวล Lindgren⁹ ให้ความเห็นว่า ความวิตกกังวลเป็น ส่วนสำคัญของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และ Stien¹⁰ กล่าวว่าความวิตกกังวลเป็นศูนย์กลาง ของปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้พฤติกรรม การวิเคราะห์ และการรักษาทางจิต นักเรียน ที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ย่อมจะเกิดมีปัญหาทางพฤติกรรมขึ้น และปัญหา ทางพฤติกรรมที่ได้รับความสนใจมากที่สุดก็คือ ปัญหาอันเนื่องมาจากการปรับอารมณ์ไม่ได้ ทั้งนี้ Frandsen¹¹ กล่าวว่าไม่ว่านักเรียนจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะใดก็ตาม นักเรียนที่มีปัญหาทางอารมณ์จะมีความวิตกกังวลอยู่เสมอ ฉะนั้น ถ้าครูได้มีโอกาสรู้ว่า นักเรียนวัยรุ่นในทางอ้อมมีความวิตกกังวลหรือไม่ ในเรื่องใด และมากน้อยเพียงใด ก็จะสามารถค้นหาสาเหตุและช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำที่ดีแก่นักเรียนวัยรุ่นเหล่านั้นได้

⁸Carl Rogers and Rosalind F. Diamond, Psychotherapy and Personality Change (Chicago : The University of Chicago Press, 1954), p. 132.

⁹Henry C. Lindgren, Educational Psychology in Classroom (Modern Asia Edition; Tokyo: Charles E. Tuttle Company, 1950), p. 150.

¹⁰Maurice R. Stien and Others, Identity and Anxiety (Toronto : Collier-MacMillan Company, Ltd., 1967), p. 128.

¹¹Arden N. Frandsen, Educational Psychology (Tokyo : Kogakusha Company, Ltd., 1961), p. 410.

สำหรับลักษณะบุคลิกภาพในด้านการเก็บตัว-แสดงออกนั้น Jung¹² ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การเก็บตัวและการแสดงออกมีอิทธิพลต่อการปรับตัวเป็นอย่างไร เพราะถ้าบุคคลมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวหรือมากเกินไป ไม่พอเหมาะกันแล้ว บุคคลนั้นย่อมประสบกับปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และอาจกลายเป็นโรคจิตไปได้ ในที่สุด ควบคู่กันนี้ ครูผู้สอนและครูแนะแนวในฐานะที่มีความรับผิดชอบในการเตรียมและสร้างเสริมแบบแผนพฤติกรรม ตลอดจนส่งเสริมความรู้และความสามารถให้แก่นักเรียน เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงควรศึกษาและมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการเก็บตัว และการแสดงออกของนักเรียนที่ตนสอนไว้ด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะได้สามารถจัดสภาพการเรียน การสอน และเตรียมนักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมนั่นเอง

ส่วนความต้องการซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพนั้น ก็นับเป็นตัวจักรสำคัญยิ่งในการก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะความต้องการทำหน้าที่เป็นแรงขับ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิด และการกระทำของมนุษย์¹³ ถ้าปราศจากความต้องการแล้ว พฤติกรรมทุกอย่างก็อาจไม่เกิดขึ้น¹⁴ ดังนั้นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ครูเข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นได้ก็คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะแห่งความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นเหล่านั้นนั่นเอง อนึ่ง นอกจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการตีความหมายและทำนายพฤติกรรมแล้ว

¹²ประมวล ดิศคินสัน, ทฤษฎีจิตวิทยาว่าด้วยบุคลิกภาพ (พระนคร: โรงพิมพ์ศิริวิทย์, 2511), หน้า 79-80.

¹³Fred Mackinney, Counseling for Personal Adjustment (Boston: Houghton Mifflin Company, 1958), p. 53.

¹⁴Jesse E. Gordon, Personality and Behavior (New York: The MacMillan Company, 1963), p. 33.

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังจะช่วยให้ครูสามารถจัดสภาพการเรียนการสอน และประสบการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนให้สนองความต้องการของเด็กได้ด้วย ทั้งนี้ เพราะหลักจิตวิทยาว่าวัยรุ่น กล่าวไว้ว่า "ถ้ายังมีความต้องการที่ไม่ได้รับการสนองที่ถึงพอใจเหลืออยู่มากเท่าใด โอกาสที่เด็กวัยรุ่นจะมีความสุขก็ยิ่งน้อยลงเท่านั้น"¹⁵ ด้วย เหตุที่ความต้องการของเด็กวัยรุ่นมีความสำคัญดังกล่าวนักจิตวิทยาและนักการศึกษา ผู้ซึ่งพยายามศึกษาพื้นฐานทางจิตวิทยาของโปรแกรมการศึกษา จึงได้กำหนดให้ความต้องการของเด็กและเด็กวัยรุ่นเป็นพื้นฐานในการเลือกประสบการณ์ ตลอดจนเนื้อหา วิชาที่จะจัดเข้าในหลักสูตร หลักสูตรที่สำนึกถึงความต้องการของเด็กเป็นสำคัญนั้น ความต้องการและวัตถุประสงค์ของการศึกษาจะเป็นสิ่งเดียวกันนั่นเอง วัตถุประสงค์ ประการแรกของการศึกษาคือ เพื่อสนองความต้องการของเด็ก ฉะนั้น ครูผู้ซึ่งมีบทบาท สำคัญในการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึง จำเป็นต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับความต้องการของเด็ก เป็นพื้นฐานในการกำหนดว่า ประสบการณ์ชนิดใดในโรงเรียนที่เป็นที่พึงปรารถนาของเด็ก¹⁶

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าว แล้ว และจากการสำรวจการวิจัยต่าง ๆ ในประเทศไทยได้พบว่า ยังมีเคยมีผู้ใดศึกษา เรื่องเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นมาก่อนเลย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือก ศึกษาศึกษาเพื่อหาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น เพราะเห็นว่าเกณฑ์ ปกตินี้จะ เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาของไทยเป็นอย่างยิ่งดังต่อไปนี้คือ

¹⁵Hurlock, Op. cit., p. 21.

¹⁶Morris L. Bigge and Maurice P. Hunt, Psychological Foundations of Education (New York : Harper & Row, 1968), pp. 230-231.

1. เกณฑ์ปกติที่ใดจะแสดงถึงลักษณะเฉลี่ยของบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทย
ในโรงเรียนราษฎร์ชาย และโรงเรียนราษฎร์หญิง
2. เกณฑ์ปกติจะสามารถประมาณความแตกต่างของลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก
วัยรุ่นชายและหญิง
3. เกณฑ์ปกติสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพ
ของเด็กวัยรุ่นรายบุคคลได้
4. เกณฑ์ปกติจะสามารถประมาณลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มเด็กวัยรุ่น โดยที่ผล
การสำรวจนักเรียนในแต่ละช่วงอายุ สามารถนำไปประเมินได้กับเกณฑ์ปกติทั่ว ๆ ไป
(National norms) หรือเกณฑ์ปกติเฉพาะ (Local norms)
5. เกณฑ์ปกติจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครู นักจิตวิทยาการศึกษา ผู้
บริหารการศึกษา และผู้แนะแนว ที่จะนำเอาผลที่ได้นี้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การ
บริหารโรงเรียน การวางแผนปรับปรุง สภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะ
บุคลิกภาพและเป็นเครื่องมือประกอบการวินิจฉัย และปรับปรุงแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อหาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนราษฎร์ชายและโรงเรียนราษฎร์หญิง สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนคร
2. เพื่อแสดงภาคตัดขวาง (Profile) ของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายในแต่ละช่วงอายุ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานของเด็กวัยรุ่นชายทุกช่วงอายุ และภาคตัดขวาง (Profile) ของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นหญิงในแต่ละช่วงอายุ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานของเด็กวัยรุ่นหญิงทุกช่วงอายุ ในด้านต่อไปนี้
  - 2.1 บุคลิกภาพทั่วไป
  - 2.2 การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น
  - 2.3 ความวิตกกังวล
  - 2.4 การเก็บตัว - การแสดงออก
  - 2.5 ความต้องการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งที่จะหาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายในจังหวัดพระนคร โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. โรงเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ สุ่มมาจากโรงเรียนราษฎร์ชายและโรงเรียนราษฎร์หญิง สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนคร ที่มีชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 900 คนขึ้นไป จำนวน 10 โรงเรียนเป็นโรงเรียนชาย 5 โรงเรียน และโรงเรียนหญิง 5 โรงเรียน

2. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 13 ปีบริบูรณ์ ถึง 17 ปี 11 เดือน คือ ผู้ที่เกิดในระหว่างปี พ.ศ. 2500 ถึงปี พ.ศ. 2496 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนตั้งกล่าวข้างต้น

3. ลักษณะบุคลิกภาพที่ศึกษากครั้งนี้หมายถึงเฉพาะลักษณะบุคลิกภาพในคำต่อไปนี้ คือ

3.1 บุคลิกภาพทั่วไป ซึ่งสำรวจด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไปที่คัดแปลงมาจาก California Psychological Inventory (CPI) ของ Harrison G. Gough.

3.2 การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น ซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามที่คัดแปลงมาจากแบบสอบถาม Acceptance of Self and Others (ASO) ของ E. Berger.

3.3 ความวิตกกังวล ซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามความวิตกกังวล (AI-E) ของนายชงชัย ชิวปรีชา

3.4 การเก็บตัวและการแสดงออก ซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามการเก็บตัวและการแสดงออก (AI-E) ของนายชงชัย ชิวปรีชา

3.5 ความถองการ ซึ่งวัดด้วยแบบสำรวจที่คัดแปลงมาจาก Edwards Personal Preference Schedule (EPPS) ของ Allen L. Edwards.

4. การศึกษาเกณฑ์ปกติในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงการหาคะแนนมาตรฐานของลักษณะบุคลิกภาพที่ได้จากแบบสำรวจตั้งกล่าวข้างต้น โดยถืออายุเป็นเกณฑ์

ขอสมมติเบื้องต้น

ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า

1. โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนของกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ชาย และโรงเรียนราษฎร์หญิงในจังหวัดพระนคร

2. ตัวอย่างประชากรที่ได้ เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของประชากรทั้งหมด เพราะประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับเลือกเท่า ๆ กัน
3. ตัวอย่างประชากรทุกคนทำแบบสำรวจด้วยตนเอง โดยไม่มีการประกบกัน
4. แบบสำรวจทุกชุดที่ใช้ เป็นแบบสำรวจที่สามารถวัดลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยได้จริง และไม่มีผลจากความลำเอียงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

คำจำกัดความ

บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะโดยทั่วไป ซึ่งวัดด้วยแบบสำรวจที่ดัดแปลงมาจาก California Psychological Inventory (CPI) ของ Gough ได้แก่ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status) การเข้าสังคม (Sociability) การวางตัวในสังคม (Social presence) การยอมรับตนเอง (Self acceptance) ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of well being) ความรับผิดชอบ (Responsibility) การควบคุมตนเอง (Self control) ความอดทน (Tolerance) การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น (Good impression) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Communality) สมรรถิยผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement via conformity) สมรรถิยผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement via independence) ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual efficiency) ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) ความมีลักษณะของหญิง (Femininity)

2. การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น

2.1 การยอมรับตนเอง คือการที่บุคคลเต็มใจยอมรับลักษณะที่ตนเป็นอยู่ หลังจากได้พิจารณาตนเองแล้ว

2.2 การยอมรับผู้อื่น คือการที่บุคคลเต็มใจยอมรับลักษณะต่าง ๆ ของผู้อื่น

การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่นนี้ วิกัลด์ ได้ควยแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม ASO ของ E. Berger.

3. ความวิตกกังวล คือสภาวะที่บุคคลเกิดความกลัว ซึ่งมี 2 กรณี คือ

3.1 กลัวในสิ่งที่ไม่คิดว่าจะบังเกิดขึ้น

3.2 กลัวในสิ่งที่ทำไปแล้วและคิดว่าไม่ถูกต้อง

ความวิตกกังวลนี้ วิกัลด์ ได้ควยแบบสอบถามความวิตกกังวล ของนายธงชัย ชิวปรีชา

4. การเก็บตัวและการแสดงออก

4.1 การเก็บตัว คือลักษณะของบุคคลที่ขางคิด ไม่ชอบเข้าสังคม

4.2 การแสดงออก คือลักษณะของบุคคลที่รักสนุกและชอบเข้าสังคม

การเก็บตัวและการแสดงออกนี้ วิกัลด์ ได้ควยแบบสอบถามการเก็บตัวและการแสดงออกของนายธงชัย ชิวปรีชา

5. ความต้องการ หมายถึงความต้องการทางจิต ซึ่ง วิกัลด์ ได้ควยแบบสำรวจ

ที่ดัดแปลงมาจาก EPPS ของ Edwards ได้แก่ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement)

ความต้องการยกย่อง (Deference) ความต้องการเป็นระเบียบ (Order) ความต้องการ

แสดงออก (Exhibition) ความต้องการปกครองตนเอง (Autonomy) ความต้องการ

ผูกไมตรีกับผู้อื่น (Affiliation) ความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น (Intracception)

ความต้องการขอความช่วยเหลือ (Succorance) ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น

(Dominance) ความต้องการยอมรับโทษ (Abasement) ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น

(Nurturance) ความต้องการการเปลี่ยนแปลง (Change) ความต้องการอดทน

(Endurance) ความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ (Heterosexuality) ความต้องการ

ก้าวร้าว (Aggression)

เด็กวัยรุ่นไทย

คือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 13 ปีบริบูรณ์ ถึง 17 ปี 11 เดือน คือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เกิดในระหว่างปี พ.ศ. 2500 ถึงปี พ.ศ. 2496 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ในโรงเรียนราษฎร์ชาย และโรงเรียนราษฎร์หญิง สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนคร โดย

1. เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 13 ปี หมายถึงนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 13 ปีบริบูรณ์ถึง 13 ปี 11 เดือน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 14 ปี หมายถึงนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 14 ปีบริบูรณ์ถึง 14 ปี 11 เดือน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2
3. เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 15 ปี หมายถึงนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 15 ปีบริบูรณ์ ถึง 15 ปี 11 เดือน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3
4. เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 16 ปี หมายถึงนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 16 ปีบริบูรณ์ ถึง 16 ปี 11 เดือน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 4
5. เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 17 ปี หมายถึงนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 17 ปีบริบูรณ์ ถึง 17 ปี 11 เดือน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

โรงเรียนราษฎร์ชายและโรงเรียนราษฎร์หญิง

หมายถึงโรงเรียนราษฎร์ที่มีแก่นักเรียนชายล้วน หรือนักเรียนหญิงล้วน สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนคร ซึ่งมีชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 และมีนักเรียนตั้งแต่ 900 คนขึ้นไป ได้แก่โรงเรียนต่อไปนี้

โรงเรียนราษฎร์ชาย

1. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
2. โรงเรียนอัสสัมชัญ
3. โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง
4. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
5. โรงเรียนอานวนศิลป์

โรงเรียนราษฎร์หญิง

1. โรงเรียนสมถวิลราชดำริ
2. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
3. โรงเรียนสตรีสันติราษฎร์บำรุง
4. โรงเรียนสตรีประทีปวิทย
5. โรงเรียนอัมพรไพศาล

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ผลการวิจัยลักษณะบุคลิกภาพที่ได้มานี้ อาจจะคลาดเคลื่อนบ้างเล็กน้อย เนื่องจากเด็กบางคนไม่อยู่ในสภาพพร้อมที่จะตอบ เช่น เด็กไม่สบาย นอกจากนี้ยังอาจเนื่องมาจากสาเหตุอื่น อันได้แก่ความแตกต่างของเวลาและสถานที่ที่ทำการทดสอบของเด็กแต่ละโรงเรียน